

Ozdravljenje gubavca (Mk 1, 40)

Ciljevi:

- Pomoći mladima da posvjeste činjenicu da nas Bog ljubi i prihvaća baš onakve kakvi jesmo te da njemu možemo doći unatoč različitim vrstama „nečistoće“.
- Na temelju evanđeoskog ulomka o ozdravljenju gubavca (Mk 1, 40) mladi otkrivaju neke bitne korake koji su prethodili ozdravljenju gubavca, a koji govore o važnim koracima u našem duhovnom rastu.
- Oživljavanjem i scenskim prikazom evanđeoskog ulomka mladi se uživljavaju u užasno tešku situaciju u kojoj su živjeli gubavci u Isusovo vrijeme te im se pomaže uvidjeti ljude koje bismo danas mogli nazvati „suvremenim gubavcima“ i koje je važno prihvatiti, a ne odbacivati.

Motivacija:

- Mladima se na početku prikaže nekoliko fotografija osoba koje su na neki način izolirane i zatvorene u nekom svom problemu iz kojega se čini da nema izlaza (npr. slike: alkoholičara, narkomana, trudne neudane djevojke, ovisnika o kocki, bolesnika u krevetu...) U tišini se prikazu slike, a nakon toga se postavlja pitanje: što je svim ovim ljudima zajedničko? Svakako da je to težak problem ili ovisnost kojom su pogođeni, ali možda im je prije svega zajedničko što se osjećaju osamljenima, izoliranima i bespomoćnima da bilo što promjene.

Središnji dio:

Evanđeoski tekst nad kojim se želimo u ovoj katehezi zadržati, govori o jednom posebnom susretu. Susretu osobe koja se, jednako kao i osobe s fotografija, osjećala izoliranom, napuštenom te je vjerojatno gubila svaku nadu u bolju budućnost. Poslušajmo o čemu se radi:

Ozdravljenje gubavca (Mk 1,40)

⁴⁰I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!"
⁴¹Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa će mu: "Hoću, budi čist!" ⁴²I odmah nesta s njega gube i očisti se. ⁴³Isus se otrese na nj i odmah ga otpravi ⁴⁴riječima: "Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, *pokaži se svećeniku* i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo." ⁴⁵Ali čim iziđe, stane on uvelike pripovijedati i razglašavati događaj tako da Isus više nije mogao javno ući u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolazahu k njemu odasvud.

Voditelj tumači i zajedno s dobrovoljcem oživljava položaj gubavaca u Isusovo vrijeme: (za oživljavanje potrebno je pripremiti staru haljinu koja će se moći podrapati, zatim gel za kosu i kamenje od papira kojim će se gubavac kamenovati)

Kako bismo što bolje razumjeli situaciju u kojoj se nalazio gubavi čovjek iz evanđelja važno je objasniti kako se prema gubavcima tada postupalo. Prema Židovskom zakonu svaka osoba koja je oboljela od bilo kakve kožne bolesti morala se pokazati svećeniku. Kako nije bilo profesionalnih liječnika ni bolnica, svećenik je kao javna osoba imao pravo i dužnost ustvrditi o kojoj se kožnoj bolesti radi i kako se s obzirom na bolest osoba treba ponašati. Ukoliko se radilo o gubi svećenik je morao bolesnika proglasiti „nečistim“ i narediti mu da počne živjeti izdvojeno. Možda nam se ovo čini grubim, ali to je bio jedini način kako bi se ostalo stanovništvo zaštitilo od smrtonosne zarazne bolesti.

Knjiga Levitskog zakonika u 13 poglavlju govori o nekim simboličnim radnjama koje je morala činiti gubava osoba kako bi bila prepoznatljiva i kako bi je se ljudi klonili.

(Sada se izabire dobrovoljac preko kojega će voditelj objasniti simboličke radnje)

- **Rasparana haljina** – prvo što je gubava osoba morala učiniti jest da raspara svoju haljinu. *(Dobrovoljca se oblači u haljinu koja se nakon toga malo raspara naviše mjesta)* Namjerno deranje odjeće kod odrasle osobe, prema židovskom zakonu, znak je izvanredne te ponekad i smrtne žalosti. Sjetimo se kada je Isus pred Pilatom potvrdio da je Sin Božji kako su veliki svećenici rasparali svoje haljine. Time su željeli pokazati svoju povrijeđenost i žalost jer se jedan obični „smrtnik“ prema njihovom mišljenju pravio sinom Božjim. Rasparana odjeća bila je dakle znak duboke žalosti koju je netko osjećao zbog toga što je povrijedio Boga. Gubave osobe su nerijetko držale kao je njihova bolest posljedica krivog ponašanja prema Bogu.
- **Raščupana kosa** – *(Gubavcu se sada pomoću gela raščupava kosa. Bilo bi dobro da osoba koja glumi gubavca ima dužu kosu)* Raščupana kosa koju takav bolesnik treba držati neurednu jednako kao i rasparana haljina također je znak izvanredne žalosti.
- **Povik „nečist“** - Osim ovih zamjetljivih znakova žalosti i opasnosti za one koji bi ih mogli dotaknuti, gubavci su trebali i riječima upozoravati prolaznike na opasnost zaraze, povikom: „**Nečist!**“, „**Nečist!**“. Tim uzvikom upozoravalo se druge da je osoba zaražena i da joj se ne približavaju. *(Gubavac nekoliko puta izvikuje „Nečist!“)*

Pokušajmo se sada malo dublje zamisliti nad užasno teškom situacijom ovih ljudi. Obično kada smo bolesni tada nam je najpotrebnija pažnja i briga naših najbližih. Sjetimo se kako smo nemoćni kada dobijemo „povišenu temperaturu“ i kako nam je tada drago kada nam mama donese topao čaj, sirup, tabletu ili nešto za pojesti. Bolest nas doista učini ovisnima o drugima. Ali kako je teško kada u bolesti ostanem sam i napušten kada nikoga nema uz tebe da ti pomogne i da te ohrabri. Baš tako su se osjećali gubavci: napušteni od ljudi, ali vjerojatno i od Boga. Probajmo zamisliti kako im je bilo teško izgovarati riječi „nečist“ u susretu s drugim „zdravim“ ljudima. Ne samo da su morali živjeti u izoliranosti daleko od doma, nego se nisu smjeli s nikim susresti, rukovati, zagrliti. Upravo suprotno kada bi i susreli nekoga poznatog umjesto da mu pohite u zagrljaj morali su vikati „nečist, nečist“ i time odbijati svaki odnos. No, ukoliko bi se ipak usudili približiti zdravim ljudima ovi su ih prema zakonu imali pravo **kamenovati** (*kada voditelj izgovori riječ „kamenovati“ nekoliko mladih unaprijed pripremljenih baca papirnato kamenje na gubavca*).

Ne trebamo previše razmišljati kako bismo shvatili užasno težak položaj ovih ljudi. Ne samo da su umirali od neizlječive zarazne bolesti, nego su već odavno bili mrtvi za društveni život iz kojeg su bili izopćeni bez ikakve mogućnosti za povratak. Ovi nam ljudi svjedoče da bolest nije samo bol tijela, već nerijetko sa sobom donosi i bol odnosa, ranjenost zajedništva s drugima.

Bol izdvojenosti – čitajući odlomak iz Levitskoga zakona ne možemo vjerovati da je tako nešto bilo moguće. Odbijamo svaku pomisao o takvome izdvajanju, ali stvarnost nas podsjeća da i danas postoji mnoštvo onih koje izdvajamo i izoliramo. Sjetimo se samo psihijatrijskih ustanova, sjetimo se ljudi oboljelih side... Nerijetko u našim sredinama ostaju izolirani oni koji su moralno posrnuli ili su se izgubili.

Postoje i neke druge bolesti pred kojima osjećamo strah i najradije bismo sve one koji su takvom bolešću obilježeni izolirali i izdvojili iz redovitosti života te ih prepustili samo „profesionalcima“ da se njima bave. Policajci se tako trebaju baviti kriminalcima, liječnici bolesnicima, a svećenici grešnicima. A mi i dalje možemo mirno živjeti i povremeno se zgražati nad stanjem u kojem se nalaze ljudi s ruba ili onkraj društva.

Rad po grupama:

Voditelj: Već smo spomenuli da je gubavac svoji dolaskom pred Isusa prekršio zakon i time se izložio opasnosti da bude „kamenovan“. No unatoč svemu on se usuđuje: **doći, kleknuti i zamoliti**. Evanđelist Marko naglašava neke glagole kojima opisuje ono što čini gubavac i ono što čini Isus. U ovoj radionici želimo razmišljati o tome što nama ti glagoli govore, a oni zapravo govore o važnim duhovnim stavovima koje bi svaki kršćanin trebao usvojiti, a za koje i mi možemo moliti ovaj tjedan na Lošinju.

- Mladima se podjeli radni list na kojem je evanđeoski tekst kojeg se još jednom pročita, a zatim su istaknuti neki glagoli koje želimo bolje protumačiti i razumjeti (radni list je na kraju kateheze).

Tumačenje radnog lista: nakon što mladi u tišini neko vrijeme ispunjavaju radni list, slijedi podjela onoga što su otkrili. Nakon što mladi prokomentiraju svoja zapažanja s obzirom na neki glagol voditelj može pomoći u tumačenju ovim riječima:

Doći – Gubavac nas uči da Bogu možemo doći onakvi kakvi jesmo bez straha da će nas on osuditi, prezreti „kamenovati“. Ponekad izbjegavamo dolazak zbog toga što nismo dovoljno dobri, što smo „gubavi“ grešni i po našem mišljenju takvi nikako ne smijemo doći pred Boga. No, taj je stav kriv. Đavao se raduje kada mi izmišljamo razloge za nedolazak Bogu jer tada se udaljavamo od spasenja. Bog poštuje našu slobodu te nas na ništa na prisiljava. On kao milosrdni otac strpljivo čeka da mu se izgubljeni sin vrati. Ljepota kršćanske vjere je u tome što nas uči da nas Isus očekuje baš onda kada smo maleni, slabi i grešni.

Kleknuti – u stavu klanjanja prepoznaje se poniznost koja priznaje da smo samo ljudi koji nismo gospodari svoga života te da se prostiremo pred onim koji je naš istinski Gospodar. Klanjanje gubavac priznaje da je Isus Bog, a on samo čovjek. Danas nerijetko na to zaboravljamo pa se mi stavljamo na mjesto Boga.

Zamoliti – Riječima: „*Ako hoćeš možeš me ozdraviti*“ gubavac ispovijeda svoju snažnu vjeru. Vjeru koja se pouzdaje u ozdravljenje, ali i vjeru koja može prihvatiti i negativan odgovor. Ako hoćeš Isuse volio bih ozdraviti, ako nećeš prihvaćam, mada ne razumijem. Pogledajmo kakva je naša molitva kada nešto zaista trebamo. Obično je naša molitva u obliku imperativa: moram, moram i moram ili trebam, trebam i trebam. Gubavac ne stavlja nikakve uvijete Isusu: „Isuse ako hoćeš.....“

Isus ganut - Evanđelist Marko ističe da je Isus ganut stanjem gubava čovjeka pružio svoju ruku i dotakao njegova bolna mjesta. Ozdravljenju prethodi sućut i iskrena supatnja s jadnim čovjekom. Nakon ozdravljenja Marko govori da se Isus „otresao“ na

nj. Ovaj glagol u doslovnom prijevodu znači „uzdrhtati nad nekim“, „potresti se nad nečim“. Isti glagol se koristi u Ivanovom evanđelju kad Isus saznaje za smrt svog prijatelja Lazara. Isus, dakle, nikada nije indiferentan nad ljudskom patnjom, već ga ona duboko potresa.

Dotiče ga se - Isus se primiče, pruža ruku, dotiče ga se. Isus se ne ograđuje od toga čovjeka. Time ni on više ne poštuje zakonske propise. Riskira sebe i svoj život, svoje zdravlje. Sam postaje **nečist** budući da se izjednačio s gubavcem. No Isus svojom čistoćom zahvaća čovjeka koji je bio nečist. Nečistoća izmiče, čistoća nastupa. To vrijedi u sličnim situacijama koje nam evanđelja opisuju. Isus blaguje s grešnicima, prihvaća bludnice, ne bježi pred carinicima, razgovara s farizejima. Isusova blizina liječi, čisti, ozdravlja, oprašta i oživljuje.